

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Aliquot nomina propria Germanorum ad priscam etymologiam restituta

Luther, Martin

Helmstadii, 1663

Reliqua quaedam

[urn:nbn:de:bsz:31-67714](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-67714)

Volkrat robur, columen, sustentator populi, Demosthenes.

Leenhart robur Leoninum, viriliter agens & impavide. Sic dictus est *LEO* Dux Hinricus Brunsvvicensis, &c.

Vernhart / robur Urli.

Ehrhart / robur honoris, seu honestum robur, qui viriliter honesta tuetur.

Degenhart / robur virtutis, scilicet, qui constans & firmus est in virtute, nec flectitur, nec corrumpitur **Degen** enim est à *Dügen* / valere, validum esse, ut Saxonice dicitur: *He dede my alle Ehre unde Dügent* / id est, omni genere virtutis & officiorum me affecit. Inde enim *Dugent* y *Græco* (*tugent* alias) virtutes. Et est illud *καθηκον*, quod Cicero officium vocat Latine.

Reihart / fortè **Rugenhart** / pacis robur, vel **Regenhart**.

Gotthart / robur DEI, Gabriel. Nisi hoc velis ab *Art* ducere, quod est ingenium seu natura. Ut **Gotthart** / sit **Gutttart** / bono ingenio, **Guter Natur** / **Fromb** / **Agathus**, **Agatha**. Sicut & **Reinart** possit dici, puro & pudico ingenio, catharus, catharina. **Hort** substantive dicitur ab *hart* adjectivo, firmitas. Sic Deum appellamus, *unser Hort* / ubi Hebraei *Petram* eam vocant. Inde **Horrig** / bonæ & firmæ valetudinis, sanus, vegetus.

RELIQVA QVÆDAM.

T*ortila* supra dictum est, esse *Dösel* sive *Dehel* / à voce *Död* / per diphthongum, *æ*. Sic enim Franci dicunt, *Mein Död*. *Död* autem vel *Deud* est nomen DEI, ut supra. Ergo *Tortila* est *Dösla* / *Dösel* / quasi parvus DEUS, vel *Deuncul*, *Gottlin* / mutata *st* in duplex *ß* vel *z*: seu Hebraicum *Thau*. Debeat enim esse *Göttlin* / seu *minores*

Dij sub Deo vero. Historici hunc vocant *Taxillo* vel *Thasillo*, satis crasso gutture. Idem factum est nomini *Attila*, quod *Hettila* seu *Höttle* potius dici debet, & per *Thao* fit *Högle*/*Högel*. Est enim deminutivum ab *Hatto* vel *Hetto* & *Hota*, qui amisâ adspiratione *Otto* / & hinc *öttle* dicuntur, satis in usu adhuc hodie. Unde & urbs regia in Hungaria, *Buda* seu *Oben* / germanice dicitur *Heshelsburg* arx *Attilæ* seu *Hettila*, quia *Hettila*, Rex Hunnorum ibi regnavit. Est autem *Hattela*, paterculus, parvus pater, germanice *Peterlin*.

Carolus seu *Karolus*, haut dubie est illud Saxonicum *Kerle* / per æ diphthongum, quam illi semper faciunt A Italicum. Est autem *Kerle* / vir proceræ staturæ, & grandis corporis, qualem fuisse Carolum primum scribant.

Alphonsus, *Alfonsus*, valde prope est, si non ipsum est, *Helfuns* / adjutorium nostrum. Quia Itali (ut dixi) adspirationes omittunt, & *A ex E* faciunt.

Ariovistus (sic *Cæsar*) alii pejus *Ariovistus* per *V*, est *Æhrvenbest* / & est per syncopen, *Chrñst*. *Æhrvenbest* autem hodie est titulus Nobilitatis, præsertim equitum auratorum, quod sint honestatis tenaces, & esse debeât. Id enim sonat ea vox.

Marobodus, sic Latini: sed Germani *Mehrerbod* / per syncopen *Mehrbod* / circumflexo accentu, licet crassilingues Germaniæ superioris depravent, in *Bogt*. Est autem *Mehr* major, unde adhuc Sanctum Jacobum Majorem appellant. *S. Jacob den Mehren*. Et *Moraviam* nos *Mehren* dicimus hodie, fortitam scilicet hoc nomen ab ipso *Marobodo*, id est, *Mehrer Bod*. *Bod* verò venit à *Bodin* / quod est *fovere, alere, enutrire*; sicut parentes alunt liberos, & animalia suos fœtus. Igitur *Marobodus* est, *der Mehervod* / id est, *alumnus major, superior eminentior, reliquis vobis inferioribus præst*. Sic enim principes debent *Bodi* / *Hetti*,
Dedi,

Dodi, Hetlin, Dorzlin, alumni, patres, pastores, Dii populorum esse. Hinc & alia regio dicitur *Bodland* / nunc corrupte *Boittand* seu *Bogtland*. Quia ea fuerit fortè provincia per unum *Vodum* administranda. Ex *at* & nomen proprium *Bodo*, quod est ipsum *Bot* / fotor, pastor, alumnus, *Bote* non rectè dicitur, quia hoc significat nuncium.

Marschaleus, nullum nomen foediùs est corruptum per Italos, vel Scriptorculos. Est enim etiam id, quod *Mehrer* / seu major, & *Stalherr* / qui est magister equitum, ab equitatibus gubernandis. Et dicendum ac scribendum fuit, *Mehrstalherr* / id est, major, superior, summus magister equitum, qui est hodie titulus Ducis Electoris Saxoniae. Ac si non fuisset vox ea corrupta, non esset opus nunc addere *Archi*, *Ermarshalek* : sed *Mehrstalherr* dedisset id, quod *Erh* vel *archi*, cum, significet summum magistrum equitum.

Lotharius, Caesar hunc *Lutherium* seu *Lutherum* vocat. Est *Luther* frequens adhuc hodie nomen in Germaania, praesertim in Saxoniam. Significat autem herum, seu dominatorem hominum. Eùde enim (ut dixi) Saxonice homines significat, *Heer* herum seu dominum. Sed Caesar, ut supra dixi, *D* in *T*. solet mutare, fortè propter sequentes adspiraciones, vel alias causas. Quare & hinc est *u* Hollandicum seu *y* Pythagoricum. Deinde *th* est *d*, tenue & molle. Denique Saxones usque in hanc diem vocant *Lotharium*, optimum illum Imperatorem *Keyser Lydher* seu *Ludher*. Quòd si Suevus audiret pronunciarì, faceret *Lidher* ex ipso. Nam ipsi ex *y* graeco libenter faciunt *i* Latinum. Caesar autem volens per adspiratam reddere proprie *Ludherum*, occasio fuit, ut postea *Lotharium* facerent crassilingues. Et Lodie faciunt *Lutter* / *Loiter* / & similia. Hinc *Lotharingia*
Ludhe=

Ludheringen / id est, Lutheri mansio, à nepote Caroli Magni, ab Historicis *Lothario* dicto. Nunc dicunt *Lottringen* crassissimè.

Amalafvitta, *Himelsbitte*. Sapientia cœlestis, à *Bitte* seu *Witte*; & cœlo, quasi divinitus erudita, *Urania*, *Diana*, *Theodidacta*. Vel si ab albedine cœli ducas, erit *Serena*. Nam *Witte* est etiam albedo, candor.

Rosemunda, *Rosemund* / os roseum; hoc non habet dubium.

Theudelina, *Dudelina*, à *Deud* / *Dud* / *Död* / scilicet parvula dea, sicut *Totilla* seu *Dödle* / parvus Deus, ut supra in *Dietrich* dictum est. Igitur deminutivum *Theudelina*, *Dudlin* / seu *Dydelina*, *Detzelina*, *Dirzeline* est eusebiola, piuscula, divula, divinula.

Frastrada: uxor Caroli Magni. Est *Besstrat* / optimum consilium, *Aristobula* Græcè.

Francus, *Franciscus*; Liber, *Liberius*, *Eleutheros*, per syncopen seu synalœphen, à *Fry* & *Anck* / quasi *Fryanck*: *Fry* / Saxonice, *Frei*: diphthongo Suevicâ, est Liber adjective. *Ancke* est adolescens, juvenis, nomen hodie gentile multis familiis, & *Enckel* / *Enckle* diminutivè dicitur adhuc juvenis arator, seu aratrum gubernans, ut appareat Francos fuisse pubem seu juventutem, quæ se fortè servili bello per seditionem in libertatem asseruit. *Die freien Knaben* / *freien Gesellen* / *die freien Bawren*.

Franciscus græcâ imitatione deminutivum est, *Frenckel* / *Frencklin* / *Frenckle* / *Frenckle* germanicè *Das Freibühlin* / *Freiknählin*: & Galli adhuc *Francum arbitrium*, *freien Willen* / *Liberum arbitrium* dicunt.

F I N I S.